

Ekonomická efektivita výroby mléka v ČR v roce 2025

Souhrn: Koncem roku 2025 začala výrazně klesat výkupní cena mléka a tento sestupný trend pokračuje i v roce 2026. Přesto 144 sledovaných českých chovů dojeného skotu uzavřelo rok 2025 s velmi dobrou průměrnou rentabilitou 19 %. Při nákladech po odpočtu ve výši 11,05 Kč za litr a výkupní ceně 13,19 Kč za litr činil zisk bez dotací 2,14 Kč za litr. Přestože se jedná o nejlepší výsledek posledních let, celých 11 % sledovaných podniků nedokázalo tržbami za prodej mléka pokrýt výrobní náklady. Nákladovost stejně jako v minulosti ovlivnilo zejména chované plemeno, intenzita produkce a četnost dojení. Vedle celkové ziskovosti ilustruje dobrou kondici sektoru také ukazatel IOFC (tržby po odečtení nákladů na krmiva) s průměrnou hodnotou 216 Kč na krávu a den. Klíčová slova: mléko; náklady; cena mléka; zisk; ukazatel IOFC

Summary: Economic Efficiency of Milk Production in the Czech Republic in 2025

At the end of 2025, the purchase price of milk began to decline significantly, and this downward trend continues in 2026. Nevertheless, the 144 Czech dairy farms surveyed ended 2025 with a very good average profitability of 19%. With post-deduction costs of 11.05 CZK per litre and a purchase price of 13.19 CZK per litre, the profit excluding subsidies amounted to 2.14 CZK per litre. Although this is the best result in recent years, 11% of the farms were unable to cover their production costs with milk sales revenue. As in the past, cost efficiency was primarily influenced by the breed, production intensity, and milking frequency. In addition to overall profitability, the IOFC indicator (income over feed costs), with an average of 216 CZK per cow per day, also illustrates the sector's strong performance. Keywords: milk; costs; price of milk; profit; IOFC indicator

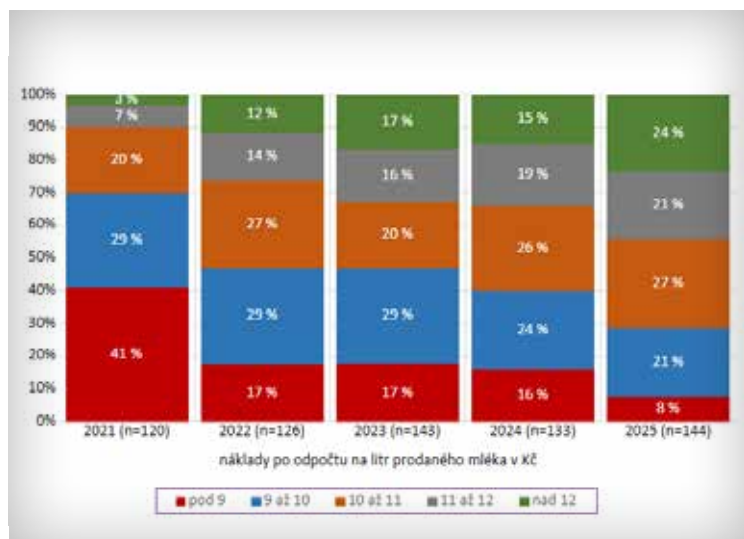
Ing. Jan Syrůček, Ph.D.,¹ Ing. Jiří Burdych, MBA,^{1,2} Ing. Luděk Bartoň, Ph.D.,¹
Ing. Magdaléna Štolcová, Ph.D.,¹
¹Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i., ²VVS Verměřovice, s. r. o.
Kontakt: syrucek.jan@vuzv.cz

Úvod

Rok 2025 byl pro české zemědělství mimořádně úspěšný, a to jak z hlediska celkových výnosů, tak z pohledu ekonomických výsledků. Podle údajů ČSÚ (2026) vzrostla produkce tuzemského agrárního sektoru meziročně o 10,7 % na 193,4 mld. Kč. Zásadní podíl na tomto úspěchu měla živočišná výroba, která zaznamenala nárůst o 15,5 %, zatímco rostlinná výroba stoupla o 7,7 %. Mléko je klíčovou komoditou tuzemského agrárního sektoru a tvoří hlavní pilíř české živočišné výroby. Pro chovatele dojnic byl však rok 2025 velmi specifický a nesl se ve znamení dvou zcela opačných trendů. Zatímco v prvních měsících roku vystoupaly výkupní ceny mléka na historická maxima, v jeho závěru museli chovatelé čelit jejich citelnému poklesu. Tento sestupný trend započal v říjnu 2025 a pokračoval i v první polovině letošního roku,

Sto čtyřicet čtyři sledovaných českých chovů dojeného skotu uzavřelo rok 2025 s velmi dobrou průměrnou rentabilitou. Horší bude samozřejmě tento rok

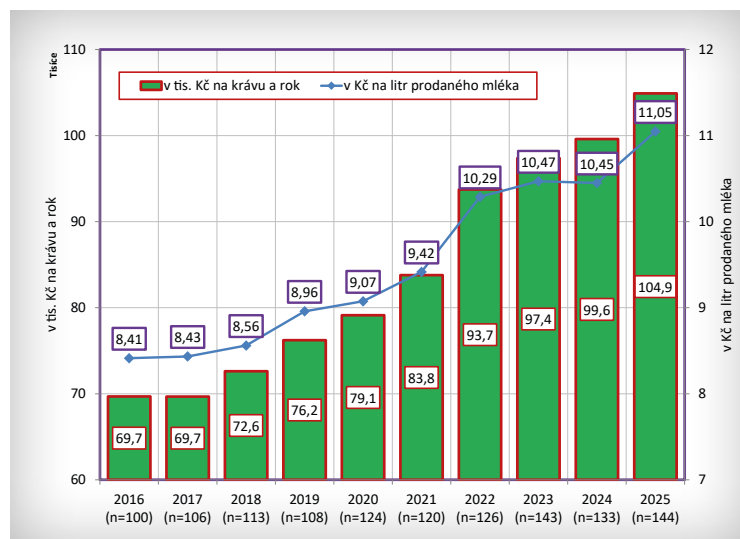
Graf 1 – Četnosti nákladů po odpočtu u českých chovů

kdy klesla cena pod hranici 10 Kč za liter. Obecně platí, že tržby za prodej mléka a jatečného skotu spolu s podporami spojenými s chovem dojnic by měly pokrývat výrobní náklady a zajišťovat chovateli přiměřený zisk. Tento článek proto přináší podrobnou analýzu rentability výroby mléka u českých chovatelů v roce 2025 a výsledky porovnává s předchozím obdobím.

Materiál a metodika

Vstupní data pocházejí z pravidelného dotazníkového šetření nákladů na výrobu mléka u chovatelů skotu, které každoročně provádí Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i. (VÚŽV). Za rok 2025 se podařilo shromáždit a zpracovat údaje od 144 zemědělských podniků z celé České re-

publiky. Aby bylo srovnání korektní a mělo pro chovatele praktickou hodnotu, byly podniky rozděleny do několika skupin. Hlavními kritérii byla plemenná příslušnost. Dále byly chovy hodnoceny podle výše roční tržní produkce mléka na krávu. U podniků s holštýnským skotem, které nevyužívají dojící roboty, byl navíc posuzován vliv frekvence dojení (dvakrát vs. třikrát denně). Podrobný přehled parametrů a struktury celého souboru přináší tabulka 1. Celkové náklady byly stanoveny součtem dílčích nákladových položek a přepočteny na krávu a rok a na liter prodaného mléka. Náklady po odpočtu byly definovány odečtením hodnoty vedlejších výrobků (telat a statkových hnojiv) od celkových nákladů. V souladu

Graf 2 – Vývoj nákladů po odpočtu u českých chovů

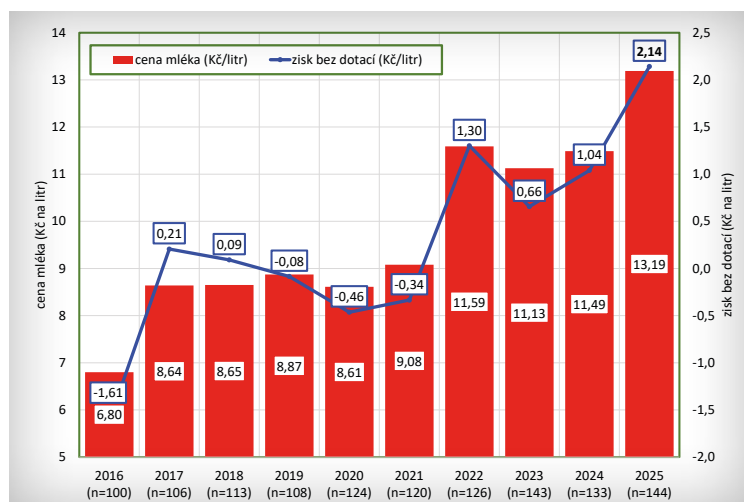
s certifikovanou metodikou (Syřůček a kol., 2023) představoval tento odpočet 5,4 % z celkových nákladů. Zisk jako rozdíl tržeb za mléko a nákladů po odpočtu nezahrnoval přijaté dotace. Počítán a hodnocen byl ukazatel rentability nákladů (podíl zisku a nákladů po odpočtu), příspěvek na úhradu (PÚ, rozdíl příjmů z prodeje mléka a variabilních nákladů) a ukazatel IOFC (rozdíl mezi příjmy za prodej mléka a náklady na krmiva). Do variabilních nákladů byly započítány náklady na krmiva, veterinární a plemenářské náklady. V rámci mezinárodního srovnání byla využita data z německých farem ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko. Při srovnání s českými farmami je nutné vzít v úvahu metodické odlišnosti výpočtu nákladů

v Německu. Přepočet těchto údajů vycházel z jednotného měnového kurzu 1 EUR = 25 Kč a převodního vztahu 1 liter = 1,027 kg mléka.

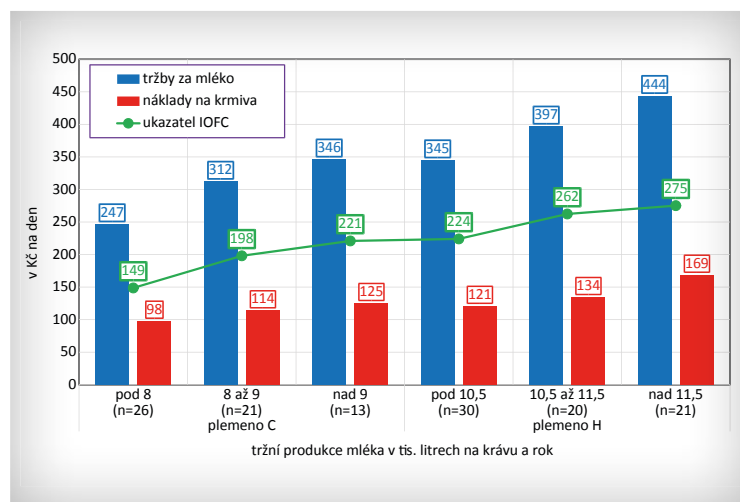
Výsledky a diskuse

Ekonomické výsledky roku 2025 a jejich variabilita

Stejně jako v minulých letech představovala nejnákladnější položkou výživa dojnic. Náklady na krmiva tvořily spolu s osobními náklady, odpisy majetku i krav a režii 82 % z celkového objemu nákladů. Celkové roční náklady u sledovaného souboru 144 chovů dosáhly 111 tis. Kč na krávu, což odpovídá 11,68 Kč na liter mléka (tabulka 2). Ocenění vedlejších výrobků snížilo úroveň nákladů o 6 tis. Kč na krávu a rok a 0,63 Kč na liter. Po odpočtu

Graf 3 – Vývoj ceny mléka a zisku bez dotací u českých chovů

Graf 4 – Denní IOFC podle plemene a tržní produkce mléka na krávu

Tab. 1 – Struktura a parametry sledovaného souboru chovů (144 podniků)

Sledovaný parametr/Kritérium	Specifikace a zastoupení v souboru
Průměrný produkční podnik	1 886 ha zemědělské půdy (rozpětí 371–4 972 ha)
	Míra zornění: 79 %
	Velikost stáda: 493 krav (rozpětí 98–1 537 ks)
	Produkce mléka na dojnici: 9 775 litrů
Zastoupení podle plemen	Tržnost mléka: 97,1 %
	Holštýnský skot (H): 71 podniků
	Český strakatý skot (C): 60 podniků
	Kombinované chovy (H + C): 13 podniků
Regionální pokrytí	Všechny kraje ČR s výjimkou Karlovarského
	Nejpočetnější: Kraj Vysočina (17 % podniků)
Tržní produkce u plemene C (tis. litrů/krávu/rok)	Pod 8,0: 26 podniků
	8,0 až 9,0: 21 podniků
	Nad 9,0: 13 podniků
Tržní produkce u plemene H (tis. litrů/krávu/rok)	Pod 10,5: 30 podniků
	10,5 až 11,5: 20 podniků
	Nad 11,5: 21 podniků
Četnost klasického dojení ¹⁾	2× denně: 45 podniků
	3× denně: 17 podniků

¹⁾ Hodnoceno u podskupiny 62 čistě holštýnských chovů bez automatických (robotických) systémů dojení.

vedlejších výrobků tedy náklady činily 105 tis. Kč na krávu a rok a 11,05 Kč na litr mléka. Medián nákladů po odpočtu dosáhl hodnoty 10,71 Kč na litr. Skutečnost, že je medián nižší než průměr, ukazuje, že nadpoloviční většina podniků produkuje mléko s náklady pod úrovní celkového průměru souboru. U 90 % chovů (po vyloučení 5 % nejvyšších a nejnižších hodnot) se náklady po odpočtu pohybovaly mezi 71 a 142 tis. Kč na krávu a rok a mezi 8,80 a 14,12 Kč na litr prodaného mléka. Podrobný rozbor variability nákladů u sledovaného souboru přináší graf 1, přičemž největší podíl chovů (27 %) spadl do kategorie 10 až 11 Kč za litr.

Oproti českým podnikům vykazují německé farmy náklady vyšší. Pro srovnání: u 542 severoněmeckých podniků (Šlesvicko-Holštýnsko) s chovem holštýnského plemene dosáhly v hospodářském roce 2024/2025 roční celkové náklady 126 tis. Kč na krávu. V přepočtu na produkci to představovalo 12,74 Kč na litr mléka (Hahn, 2026). Hlavní rozdíly spočívají zejména v nákladech na krmiva a v pracovních nákladech. Ve vyšších krmi-
vových nákladech se odrážejí jak rostoucí vlastní náklady na produkci objemných krmiv, tak i vyšší pořizovací ceny nakupovaných krmných směsí. V celko-

vých osobních nákladech se pak analogicky promítají průměrně vyšší mzdy v Německu v porov-
nání s Českou republikou. Výsledek hospodaření dosažený v roce 2025 byl u analyzovaných českých farem v průměru kladný. Zisk bez dotací činil 20 tis. Kč na krávu a rok, resp. 2,14 Kč na litr prodaného mléka. To odpovídá velmi dobré úrovni rentability 19 %. Výrazně vyššího zisku oproti rokům minulým bylo dosaženo zejména díky vyšší výkupní ceně mléka (13,19 Kč na litr mléka). I přesto, bez započtení dotací, výroba mléka skončila ve ztrátě u 16 chovů (11 %).

Vývoj ekonomických ukazatelů u souboru českých chovů

Oproti výsledkům 133 podniků v roce 2024 se za rok 2025 nákla-
dy zvýšily o 5,3 % na krávu a rok, což představuje nárůst o 5,7 % v přepočtu na litr prodané-
ho mléka. Zvýšení bylo zřejmé u většiny nákladových položek, především ale u krmiv, pracov-
ních nákladů a režií. Změny mezi roky 2024 a 2025 byly dány i větší obměnou hodnocených chovů. V roce 2025 byly více zastoupeny menší chovy s nižší užitkovostí. Meziročně se snížila průměrná velikost stáda (z 505 na 493 kusů dojníc) a mírně poklesla i užitko-
vost (z 9815 na 9775 litrů mléka na krávu a rok). Vyšší krmivové náklady byly důsled-
kem nárůstu průměrných vnitro-

podnikových cen objemných krmiv (z 846 na 886 Kč/t) i zvýšení cen krmiv jaderných (z 4,58 na 4,66 Kč/kg). Trvalý růst mzdových nákladů je dán zvyšováním průměrných mezd v celém agrárním sektoru. Z dlouhodobého vývoje je patrné, že v průběhu posledního desetiletí vzrostly roční náklady na krávu u sledovaných podniků o 35 tis. Kč (o 50 %). V přepočtu na litr pro-
daného mléka se náklady zvýšily o 2,63 Kč, tedy o 31 % (graf 2). Za ročním růstem nákladů o přibližně 3 až 5 % stojí jak celkový nárůst vstupních cen (s průměrnou roční inflací 4,6 % podle údajů ČSÚ), tak zvyšující se užitkovost, která přirozeně generuje vyšší náklady především v oblasti výživy. Při porovnání deseti předchozích let (2016 až 2025) byly čtyři roky v průměru ztrátové (2016, 2019, 2020 a 2021), ale ve zbylých letech bylo možné z příjmů za prodej mléka uhradit veškeré náklady a výsledkem byl i bez započtení dotací zisk (graf 3).

Náklady podle chovaného plemene, užitkovosti a frekvence dojení

Jak vyplývá z údajů v tabulce 2, v ekonomických výsledcích hodnocených podniků existuje vysoká variabilita. Tyto hodnoty vykazují rozdíly mimo jiné v zá-
vislosti na tom, zda se v podniku chovají krávy H plemene, nebo dojnice C skotu. Podniky s H skotem měly v roce 2025 o 22 % vyšší roční náklady na krávu než chovy C skotu, ale díky vyšší užitkovosti byly jejich náklady na litr mléka o 9 % nižší. Tento trend odpovídá výsledkům z předcho-
zích let. Pro komplexní posouzení ekonomiky obou plemen by však bylo zapotřebí hodnotit rovněž masnou užitkovost zvířat. Podobně jako v minulém obdo-
bí byly ve skupinách s vyšší tržní produkcí náklady na krávu a rok v průměru vyšší (tabulka 3). Mezi skupinou s nejnižší a nejvyšší pro-
dáváním byl u C skotu rozdíl v ročních nákladech na krávu 38 %, zatímco u H skotu činil tento rozdíl 23 %. Při přepočtu na litr mléka měly C cho-

Tab. 2 – Ekonomické ukazatele a jejich variabilita u souboru 144 chovů za rok 2025

Položka nákladů	v Kč na krávu a rok			v Kč na litr mléka ¹⁾			%
	průměr	medián	rozpětí ²⁾	průměr	medián	rozpětí ²⁾	
Krmiva a steliva	46 318	45 971	26 009–69 424	4,88	4,86	3,38–6,51	42
Pracovní náklady	16 278	15 149	7 005–24 641	1,71	1,61	0,78–2,80	15
Odpisy krav	8 087	7 268	3 934–14 673	0,85	0,80	0,43–1,49	7
Odpisy majetku	4 883	3 511	1 289–12 260	0,51	0,41	0,13–1,29	4
Veterin. a plem. výkony	6 602	6 247	3 540–9 825	0,70	0,66	0,37–1,08	6
Opravy a udržování	3 299	2 595	742–7 643	0,35	0,27	0,09–0,81	3
Energie	2 905	2 692	489–5 489	0,31	0,28	0,06–0,59	2
Pojištění majetku a krav	635	304	94–2 240	0,07	0,03	0,01–0,25	1
Režijní náklady	15 336	13 680	3 647–28 947	1,62	1,41	0,35–3,31	14
Ostatní náklady	6 542	6 136	1 204–20 504	0,69	0,64	0,12–1,96	6
Náklady celkem	110 884	110 580	74 922–150 237	11,68	11,32	9,30–14,93	100
Náklady po odpočtu ³⁾	104 896	104 609	70 876–142 124	11,05	10,71	8,80–14,12	95
Tržby za mléko	125 227	124 101	82 737–164 984	13,19	13,22	12,56–13,77	x
Zisk bez dotací	20 331	22 982	-8 871–46 093	2,14	2,36	-1,14–4,50	x

¹⁾ na litr prodaného mléka; ²⁾ rozpětí u 90 % hodnocených podniků (po vyloučení 5 % nejvyšších a nejnižších hodnot); ³⁾ po odpočtu vedlejších výrobků (telata a hnojiva), který činí 5,4 % z roční sumy nákladů.

Tab. 3 – Náklady v tis. Kč na krávu a rok podle plemena a tržní produkce za rok 2025

Ukazatel	Český strakatý skot				Holštýnský skot			
	pod 8	8 až 9	nad 9	celkem	pod 10,5	10,5 až 11,5	nad 11,5	celkem
Počet podniků	26	21	13	60	30	20	21	71
Tržní produkce	6 850	8 550	9 596	8 040	9 589	10 963	12 319	10 783
Krmiva a steliva	35,8	41,6	45,7	40,2	44,1	49,0	61,5	50,5
Pracovní náklady	13,7	15,5	17,0	15,1	16,1	16,7	18,1	17,0
Odpisy krav	5,8	8,5	7,6	7,1	8,1	8,1	10,7	8,8
Odpisy majetku	4,0	4,6	4,9	4,5	4,4	4,6	6,1	5,0
Veterin. a plem. náklady	5,6	6,4	6,3	6,1	6,8	6,8	7,0	6,9
Ostatní nákladové položky ²⁾	19,4	27,2	34,7	25,1	30,0	32,6	31,5	31,5
Náklady celkem	84,1	103,8	116,3	98,1	109,5	117,9	134,9	119,6
Náklady po odpočtu ³⁾	79,6	98,2	110,0	92,8	103,6	111,5	127,6	113,2

¹⁾ tržní produkce mléka v tis. litrech na krávu a rok; ²⁾ do ostatních nákladů se započítávají zejména náklady na opravy a udržování, energie, pojištění, režie aj.; ³⁾ odpočet vedlejších výrobků ve výši 5,4 % z roční sumy nákladů.

Tab. 4 – Náklady na litr prodaného mléka podle plemena a tržní produkce za rok 2025

Ukazatel	Český strakatý skot				Holštýnský skot			
	pod 8	8 až 9	nad 9	celkem	pod 10,5	10,5 až 11,5	nad 11,5	celkem
Počet podniků	26	21	13	60	30	20	21	71
Tržní produkce	6 850	8 550	9 596	8 040	9 589	10 963	12 319	10 783
Krmiva a steliva	5,22	4,86	4,76	5,00	4,60	4,47	5,00	4,68
Pracovní náklady	2,00	1,81	1,77	1,88	1,68	1,52	1,47	1,57
Odpisy krav	0,84	1,00	0,80	0,89	0,84	0,74	0,86	0,82
Odpisy majetku	0,59	0,54	0,51	0,55	0,46	0,42	0,50	0,46
Veterin. a plem. náklady	0,81	0,75	0,66	0,76	0,71	0,62	0,56	0,64
Ostatní nákladové položky ²⁾	2,82	3,18	3,62	3,12	3,13	2,98	2,56	2,92
Náklady celkem	12,28	12,14	12,12	12,20	11,42	10,75	10,95	11,09
Náklady po odpočtu ³⁾	11,62	11,49	11,46	11,54	10,80	10,17	10,36	10,49

¹⁾ tržní produkce mléka v tis. litrech na krávu a rok; ²⁾ do ostatních nákladů se započítávají zejména náklady na opravy a udržování, energie, pojištění, režie aj.; ³⁾ odpočet vedlejších výrobků ve výši 5,4 % z roční sumy nákladů.

vy s nejvyšší dojivostí nižší náklady než chovy s dojivostí nejnižší (tabulka 4). U chovů H však toto neplatilo, protože nejnižší náklady vykázala prostřední skupina (10,5 až 11,5 tis. litrů). U těchto 20 podniků činila průměrná dojivost 10 963 litrů a náklady po odpočtu 10,17 Kč na litr. Ve skupině s nejvyšší dojivostí (průměr 12 319 litrů) sice klesly pracovní a režijní náklady, ale celkové náklady vzrostly na 10,36 Kč na litr. Důvodem byly vysoké náklady na krmiva, které s touto vysokou dojivostí souvisí. Obecně sice platí, že s rostoucí dojivostí náklady na litr mléka klesají, protože se fixní náklady (hlavně mzdy, odpisy, režie) „rozpuští“ do většího objemu mléka. Od určité hranice užitekivosti to však už nemusí platit. Špičková produkce mléka vyžaduje mimořádně kvalitní (a drahé) krmné komponenty. Vysoké nároky na výživu pak přímo zvyšují náklady na litr mléka. Podniky chovající skot H plemena s dojením krav třikrát denně

(17 farem) hospodařily ve srovnání s 45 farmami s dojením dvakrát denně na větší výměře zemědělské půdy, chovaly více krav a dosahovaly vyšší tržní produkce mléka na dojnici. Významné rozdíly v ekonomice lze spatřovat především v nákladech na krmiva, v nákladech na práci a ostatních nákladech (zejména v režii). Podniky s dojením třikrát denně v průměru vykázaly vyšší náklady po odpočtu na krávu a rok (124 vs. 108 tis. Kč) a nižší náklady na litr mléka (10,17 vs. 10,58 Kč). Je otázkou, jestli byla příčinou těchto rozdílů pouze četnost dojení. Obě skupiny farem se výrazně liší ve své velikosti, takže významný vliv mohly sehrát i úspory z rozsahu.

Hodnocení prostřednictvím příspěvku na úhradu a ukazatele IOFC

Kromě zisku, resp. rentability se v chovech dojeného skotu stále častěji využívá jako hodnotící

indikátor příspěvek na úhradu (PÚ) a ukazatel příjmů nad náklady na krmiva (IOFC). Tyto ukazatele jsou sledovány zejména na proto, že ve svém výpočtu nezohledňují fixní náklady, které zpravidla nemají přímou vazbu na objem produkce. Příspěvek na úhradu, vyjádřený jako rozdíl příjmů a variabilních nákladů, dosáhl v hodnoceném roce 2025 výše 72 tis. Kč na krávu a rok. To představuje výrazný nárůst oproti minulosti, neboť průměr předchozích deseti let (2015–2024) činil 40 tis. Kč na krávu a rok. Také ukazatel IOFC jako rozdíl mezi příjmy a náklady na krmiva dosáhl v roce 2025 nejvyšší úrovně za poslední dekádu. Celková průměrná hodnota 216 Kč na krávu a den znamená, že denní tržby za mléko převyšovaly denní náklady na krmiva o tuto částku. S rostoucí produkcí mléka sice stoupají jak denní tržby, tak denní náklady na krmiva, avšak díky rychlejšímu tempu růstu tržeb dosahují skupiny s vyš-

Udržitelnost je pro finanční skupinu základem firemní filozofie a obrovskou příležitostí k pozitivní společenské změně, ke které chce aktivně přispět.

trvaleudrzitelnezemedelstvi.cz

ší doживostí také vyšší průměrné hodnoty IOFC (graf 4).

Závěr

O ekonomice chovu dojnic rozhoduje z velké míry výkupní cena mléka. Po období vysokých cen nastal koncem roku 2025 její výrazný pokles, který pokračoval i v první polovině roku 2026. Tržní indikátory, jako jsou např. růst spotové ceny mléka v Itálii či zvyšování světové ceny mléka, však naznačují možnou postupnou stabilizaci její ceny v EU během podzimu, po níž by mohl následovat růst. I Ministerstvo zemědělství USA (USDA) ve svém aktuálním výhledu pro rok 2027 předpovídá mírný růst průměrné ceny mléka oproti roku 2026. V těchto predikcích je však nutné počítat se značnou nejistotou. Vedle samotné výkupní ceny představují druhý zásadní faktor zisku výrobní náklady. Jejich trvalý růst vystavuje chovatele dojnic permanentnímu ekonomickému tlaku. Výsledky

Kvalita objemných krmiv je alfou a omegou rentability chovu

roku 2025 u 144 českých chovů dojnic zařazených do výzkumu VÚŽV tento trend jasně potvrzují. Oproti roku 2024 stouply zejména náklady na krmiva, mzdy a režie. Přesto chovy v roce 2025 díky příznivé výkupní ceně mléka generovaly historicky

nejvyšší zisk (rentabilita na velmi dobré úrovni 19 %). Zatímco rok 2025 se vyznačoval mimořádnou ziskovostí v důsledku vysokých realizačních cen, v roce 2026 lze vlivem propadu cen očekávat s největší pravděpodobností pokles rentability pod dlouhodo-

bý průměr. I kdyby náklady po odpočtu dosáhly v roce 2026 stejné výše jako v roce minulém (11,05 Kč na litr), výroba mléka by se za prvních šest měsíců v průměru propadla do ztráty. Průměrná cena totiž podle MZe za leden až červen 2026 činila 10,32 Kč na litr, což by bez dotací nepokrylo náklady. V samotném červnu 2026 pak cena klesla až na 9,75 Kč za litr (MZe). Navíc stále platí, že chovatelé se kromě trvalého růstu výrobních nákladů a volatility trhu s mlékem musí do budoucna vyrovnat i s řadou dalších výzev, jako např. měnící se legislativní požadavky, nedostatek kvalifikované pracovní síly či různé nejistoty na globálním trhu a v obchodě. ■

Seznam literatury je k dispozici u autorů příspěvku.

Příspěvek byl zpracován v rámci řešení projektu MZE-RO0723.

Příspěvek byl odborně recenzován.